

[P. Mortensen.]

genforeningen. Dette forhold medførte for adskillige sønderjyske kvinder betydelige ubehageligheder. Jeg skal her kun antyde et enkelt eksempel; der kunne sikkert nævnes flere. En sønderjysk kvinde, der ved genforeningen sammen med sine forældre erhvervede indfødsret i Danmark, indgik senere ægteskab med en ungdomsbekendt, der var tysk statsborger og bosiddende i Sydslesvig. Ved dette ægteskabs indgåelse mistede hun, der altid har haft fast ophold og bopæl indenfor Danmarks nuværende grænse, sin danske indfødsret. Dertil kom så senere, da vi fik loven om konfiskation af tysk og japansk ejendom, at man konfiskerede hendes ejendom, den eneste formue, hun ejede. Jeg skal tilføje, at hun senere efter mange besværligheder har opnået dispensation. Jeg har imidlertid villet nævne dette tilfælde for at vise de vanskeligheder, særbestemmelsen i den gældende lov om erhvervelse og fortabelse af indfødsret har medført for adskillige sønderjyske kvinder.

I det nu foreliggende lovforslag findes der ingen bestemmelser svarende til den gældende lovs §§ 3 og 5. Forslaget imødekommer således kravet fra bl. a. de store internationale kvindeorganisationer om, at kvinden i statsborgerretlig henseende skal være lige-stillet med manden, og at hendes eventuelle ægteskab med en fremmed statsborger ikke bør berøve hende den ved fødslen eller senere erhvervede statsborgerret. Her vil jeg gerne tilføje, at den særordning, der som nævnt har været gældende for sønderjysk fødte kvinder, formentlig også bortfalder ved det foreliggende lovforslags § 12, i hvilken der siges, at den kvinde, som efter den tidligere gældende lovgivning har mistet sin indfødsret ved at indgå ægteskab med fremmed mand, men som vedblivende ville have bevaret sin danske indfødsret, såfremt det foreliggende lovforslag havde været gældende tidligere, generhverver indfødsretten ved overfor overøvrigheden at fremsætte skriftlig begæring derom. Det vil formentlig sige, at alle kvinder — hvadenten de er født nord eller syd for den gamle grænse—, som på grund af ægteskab med fremmed statsborger har mistet deres ved fødslen eller senere erhvervede indfødsret, kan generhverve dansk indfødsret ved overfor overøvrigheden at afgive erklæring derom. Undtaget fra denne regel må naturligvis være de personer, som omfattes af særloven af 12. juli 1946 med senere ændringer, og som ikke ved særlig lov har opnået adgang til at erhverve eller bevare indfødsret.

Jeg er meget tilfreds med den formulering, lovforslaget på dette område har fået; jeg tror, den vil vække glæde og tilfredshed hos mange kvinder, der derved får mulighed for at generhverve den indfødsret, de mistede ved giftermål. Men ved den ændring i vor indfødsretslovgivning, som jeg her har omtalt, bryder man altså med det princip, der har været gældende siden 1898, og som — det kan man vist godt sige — mange endnu anser for det mest ideelle, det nemlig, at familien, d. v. s. mand, hustru og børn, udgør en enhed også i statsborgerretlig henseende. Den foreslåede ændring har allerede i interesserede kredse været drøftet indgående, ligesom pressen har beskæftiget sig med spørgsmålet, og der er jo ingenlunde enighed om de foreslåede ændringer. For danske og for nordiske kvinder mener jeg forslaget er en betydelig fordel, de kan herefter bevare deres danske eller nordiske indfødsret uanset eventuelt ægteskab med fremmede statsborgere; men for den ikke-danske eller ikke-nordiske kvinde betyder lovforslaget en absolut forringelse i statsborgerretlig henseende. En sådan fremmed kvinde, der her i landet indgår ægteskab med en dansk mand, erhverver herefter ikke ved dette ægteskab dansk indfødsret. Hun må formentlig søge opholdstilladelse og senere fremsætte ansøgning om indfødsret. Der kan herved opstå adskillige vanskeligheder for hende, og derfor må ændringen formentlig også medføre, at man med hensyn til erhvervelse af indfødsret må gennemføre betydelige lempelser, hvor det drejer sig om de herhenbørende forhold. De gældende naturalisationsregler, der er fastlagt i cirkulæret af 1935, må ændres overfor tilfælde, hvor ægteskab er indgået mellem indenlandsk og fremmed statsborger, og jeg har også set af de bemærkninger, som den højtærede indenrigsminister har gjort ved fremsættelsen, at han er opmærksom herpå.

Jeg skal her gøre et par bemærkninger til lovforslagets § 3, der svarer til den gældende lovs § 2, og som omhandler her i landet fødte udlændinges ret til erhvervelse af indfødsret ved det fyldte 19. år. Denne 19 års bestemmelse voldte under besættelsen betydelige vanskeligheder og misforståelser, og det var vel navnlig tilfældet i Sønderjylland. Forholdet var her det, at de i Sønderjylland fødte tyske statsborgere, der i henhold til den gældende lovs § 2 ved det fyldte 19. år havde erhvervet dansk indfødsret, i virkeligheden var kommet i besiddelse af dobbelt statsborgerret, idet vel nok de fleste lande udenfor Norden, herunder i hvert fald Tyskland, ikke anerkender